

Draaiboek Wolven in Nederland, welkom of wegwezen

Vanuit Oost- en Midden Europa rukt hij op, de wolf. Voor een enkel flitsbezoek, was hij er al maar het is een kwestie van tijd of dit roofdier zet ook structureel voet aan de grond in Nederland.

Maar wat betekent de komst van het dier naar ons landje? Moeten we hem omarmen of zijn sommige mensen terecht bang voor wolven? En Nederland zelf, is dat eigenlijk wel geschikt voor het dier, of is het hier gewoon te druk, te versnipperd en zijn de natuurgebieden te klein. Zijn we er eigenlijk wel klaar voor of kunnen we ons er eigenlijk helemaal niet op voorbereiden? Deze en andere vragen, dat is waar het om draait in de NME-activiteit van het IVN 'Wolven in Nederland, welkom of wegwezen'. De activiteit is ontwikkeld in de eerste helft van 2016 door leden van IVN Best. De activiteit vormde de afsluitende opdracht van hun IVN-Natuurgidsencursus het Groene Woud en is in praktijk getest op vrijdag 10 juni.

De activiteit op hoofdlijnen

De activiteit duurt circa anderhalf uur en is bestemd voor kinderen van ongeveer twaalf jaar (groep 7-8 basisschool). De activiteit bestaat uit drie delen.

- Een korte introductie met de vertoning van een filmfragment over de wolf (15 minuten)
- Een Wolvenmarkt waarop de kinderen kunnen grasduinen uit tal van informatiebronnen over de wolf (30-45 minuten)
- Een Wolvenrace, geënt op de welbekende Kamelenrace van de kermis. Dit is een kennisspel waarin de kinderen in groepen worden getoetst op hun kennis van de wolf (30 minuten).

Doelgroep

De doelgroep van deze activiteit is een groep kinderen in groep 7-8 van de basisschool (11-12 jaar). Het kan hier om een schoolklas gaan, maar ook kinderen die elkaar kennen via bijvoorbeeld sport, hobby of scouting.

Geschikte locatie

De activiteit kan zowel binnen als buiten plaatsvinden. Maar idealiter is er een ruime locatie gewenst waar de drie activiteiten achtereenvolgens plaats kunnen vinden, zonder dat de ruimte tussentijds verbouwd/aangepast hoeft te worden. De eerste activiteit (film) vindt bij

Draaiboek Wolven in Nederland, welkom of wegwezen

voorkeur binnen plaats, de andere activiteiten kunnen zich ook buiten afspelen. De filmlocatie beschikt bij voorkeur over voldoende stoelen, de rest van de activiteit gebeurt staand/lopend. De locatie ligt bij voorkeur in een groene, bosrijke omgeving; dat is waar de wolf zich het best thuis voelt.

Begeleiding

Op een groep van circa dertig kinderen, adviseren we minimaal vier begeleiders.

Benodigde materialen (na gebruik graag aanvullen)

De Wolvendoos bevat de belangrijkste materialen om de activiteit uit te kunnen voeren. Aanvullend daarop zijn de volgende attributen nodig.

- Een laptop
- Een beamer
- Een projectiescherm
- Vier (of meer) tafels voor de Wolvenmarkt

In de Wolvendoos zit:

- Gebundelde informatieset Gedrag
 - Roedel (klein rood stickertje)
 - Wolf en de mens (klein blauw stickertje)
 - Huilen (groter geel stickertje).
- Gebundelde informatieset Anatomie
 - Zintuigen van de wolf (groter blauw stickertje)
 - Kenmerken van de wolf (klein groen stickertje)

Draaiboek Wolven in Nederland, welkom of wegwezen

- Wolf en de hond (groter rood stickertje)
- Gebundelde informatieset Wolf en sprookjes (klein geel stickertje)
- Gebundelde informatieset Leefomgeving
 - Wolf terug in Nederland (klein wit stickertje)
 - Leefgebied van de wolf (groter wit stickertje)
 - Wolf en voedsel (groot groen stickertje)
- Lijst met vragen en antwoorden voor de Wolvenrace
- Een USB-stick met daarop alle informatie (inclusief instructies voor maken van nieuw materiaal)
- Informatieboek over de wolf voor de jeugd
- Lijst met bruikbare boeken voor informatieset Sprookjes
- Stoepkrijt/afplaktape of een lang lint
- Pennen en blocnotes
- Punaises/kabelbinders/plakband/dubbelzijdig tape in.

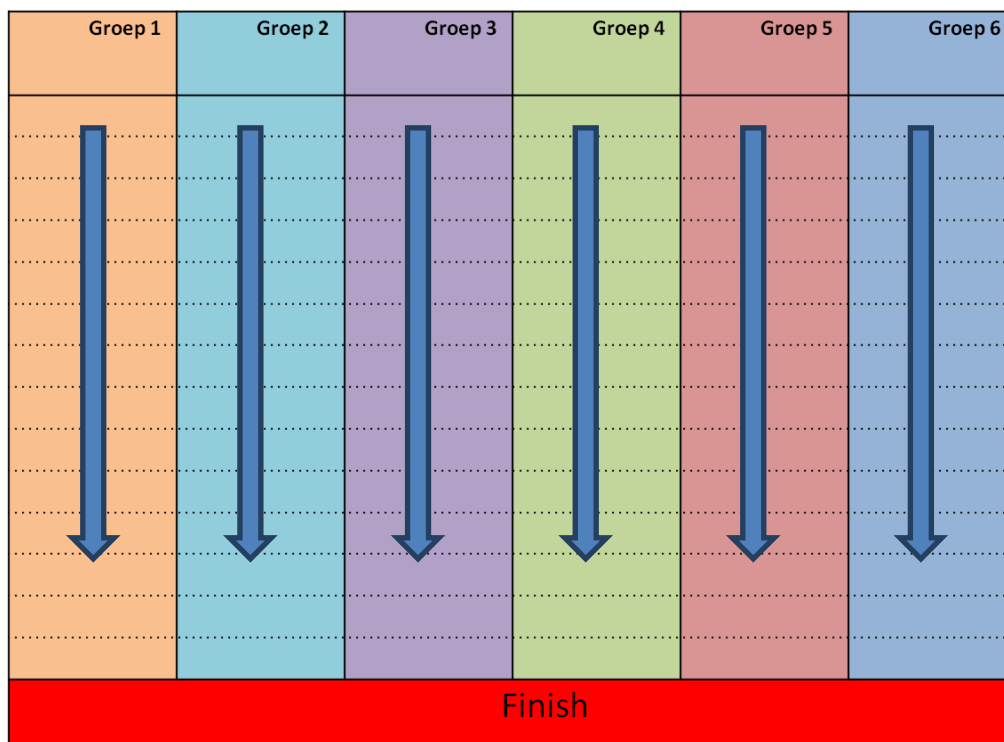
Voorbereidingen

Het is belangrijk dat de begeleiders een lichte kennisvoorsprong hebben op de deelnemende kinderen. Die voorsprong is te bereiken door vooraf de film die op de USB-stick staat te bekijken en alle overige materialen (vragen en antwoorden) in de Wolvendoos goed door te nemen.

Verder is het goed als de begeleiders als zodanig herkenbaar zijn, bijvoorbeeld via een T-shirt of pet met een wolvenemblem of een naambadge. Voor het winnende team is een prijsje wel op zijn plaats. Dit prijsje zit niet in de Wolvendoos.

De voorbereidingen ter plaatse bestaan uit:

- De realisatie van een ‘filmzaal’ met stoelen, laptop, beamer en scherm
 - De inrichting van de ‘Wolvenmarkt’ met materiaal uit de Wolvendoos. De markt omvat vier tafels:
 - Anatomie van de wolf, met foto’s van o.a. schedels, haren, uitwerpselen. In de Wolvendoos bevindt zich een set ‘anatomie’. Deze staan ook op de USB-stick.
 - Gedrag van de wolf met een breed pakket aan foto’s, korte teksten, tekeningen, foto’s en weetjes. In de wolvendoos bevindt zich een set ‘gedrag’, net als op de USB-stick. Op de USB-stick staat ook een PowerPointpresentatie rond dit thema.
 - Waar leeft de wolf, alles over zijn leefomgeving. In de wolvendoos bevindt zich een set ‘leefomgeving’, net als op de USB-stick.
 - Wolven in sprookjes. De wolf komt veelvuldig voor in sprookjes, sagen en legenden. In de Wolvendoos bevindt zich een lijst met geschikte sprookjes. Deze boeken moeten door de begeleiders verzorgd worden (kopen/lenen) en bevinden zich dus niet in de Wolvendoos. De lijst staat ook op de USB-stick.
 - Het uittekenen (krijt, afplaktape of lint) van het parcours voor de Wolvenrace, per groep 15 vakken tot de finish. Aan het begin van elk parcours worden twee bordjes gelegd, A en B.
-

De activiteit in detail

Introductie en film

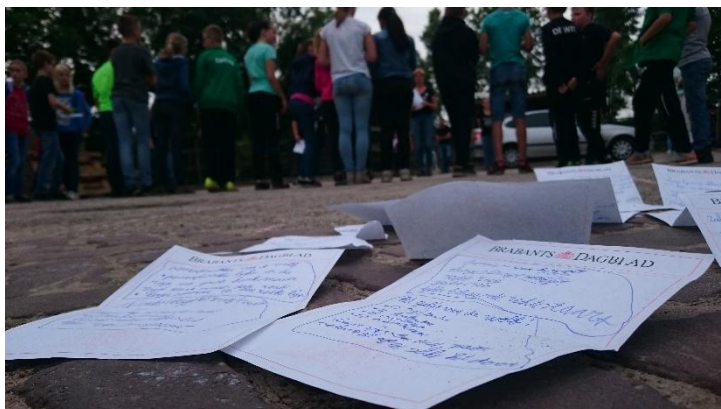
De groep arriveert op de locatie en op een geschikt moment leidt een begeleider de kinderen naar de filmzaal. Ze worden verwelkomd en krijgen kort te horen waar het de komende anderhalf uur over zal gaan; de (mogelijke) komst van de wolf in Nederland. 'Straks is er een korte film, dan bezoek je groepsgewijs (maximaal 5 kinderen per groep) een Wolvenmarkt waarna er een afsluitend Wolvenspel is, met prijzen!'

De film *Wolven in Nederland* van Stichting Ark wordt vertoond. De [film staat online](#) maar staat ook op de USB-stick in de Wolvendoos. Hierna worden de kinderen verdeeld in groepen, roedels, en elke roedel krijgt drie kwartier de tijd om rond te snuffelen op de Wolvenmarkt.

De Wolvenmarkt

De Wolvenmarkt vindt buiten, of binnen plaats. Op de markt bevinden zich vier tafels waarop de 10 thema's worden tentoongesteld. Op de laptop draait een PowerPointpresentatie over het gedrag van de wolf. De groepen hebben maximaal drie kwartier om te grasduinen door de markt. In principe zijn de antwoorden op alle vragen die in

Draaiboek Wolven in Nederland, welkom of wegwezen

de Wolvenrace langskomen, hier te vinden. De begeleiders kunnen rondlopen en kinderen hier en daar helpen bij het vinden van informatie en vragen beantwoorden.

De Wolvenrace

Na maximaal drie kwartier rondneuzen op de markt, begint de Wolvenrace. Elke groep krijgt een nummer en staat aan het begin van het parcours met hetzelfde nummer. Een van de begeleiders stelt de vragen; eerst alle vragen 1 (zodat er verschillende onderwerpen gemixt worden), dan 2, 3 en zo verder.

Elke groep krijgt kort de tijd om te overleggen waarna een van de kinderen bordje A of B omhoog steekt. Als alle bordjes in de lucht zijn, geeft de begeleider het antwoord met een korte toelichting. De groepen die het goed hebben mogen een vakje vooruit. In de praktijk zal het zo zijn dat de 'leider' van de roedel, een vakje verder stapt. De andere kinderen staan achter hem/haar. Een begeleider ziet er op toe dat het een beetje eerlijk verloopt. Dit proces herhaalt zich totdat de eerste groep de finish bereikt en zich de Wolvenkenners mogen noemen! Een klein prijsje voor de winnaars is wel zo leuk.

Evaluatie

Na de Wolvenrace, (vóór of na de uitreiking van de prijsjes) evalueert een begeleider kort de activiteit. Wat hebben ze geleerd, is de wolf welkom in Nederland, of toch niet.

Vragen?

De methode is ontwikkeld door zeven natuurgidsen van IVN Best. Heeft u vragen? Mail dan met Ans Wester, bestuurslid van IVN Best, te bereiken via secretariaat.ivnbest@gmail.com.
